

**Centrum pro výzkum veřejného mínění
Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.**

Jilská 1, Praha 1

Tel./fax: 286 840 129

E-mail: michal.veselsky@soc.cas.cz

Hodnocení stavu životního prostředí v ČR a v místě bydliště

Technické parametry

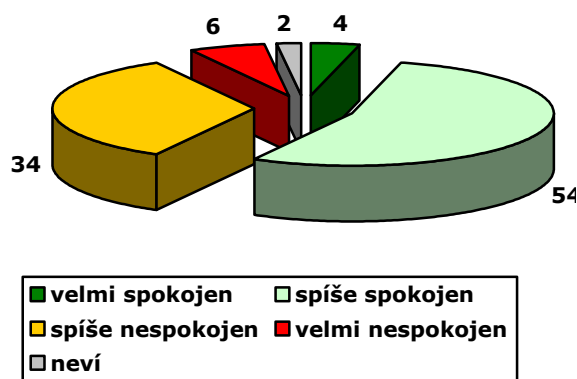
<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost 2009, v09-05</i>
<i>Realizátor:</i>	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Projekt:</i>	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>4. 5. – 11. 5. 2009</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>Kvótní výběr</i>
<i>Kvóty:</i>	<i>Region (Oblasti NUTS 2), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
<i>Zdroj dat pro kvótní výběr:</i>	<i>Český statistický úřad</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Počet dotázaných:</i>	<i>1038</i>
<i>Metoda sběru dat:</i>	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem</i>
<i>Výzkumný nástroj:</i>	<i>Standardizovaný dotazník</i>
<i>Otázky:</i>	<i>OE.3, OE.4, OE.27</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>19. června 2009</i>
<i>Zpracoval:</i>	<i>Michal Veselský</i>

V rámci svého květnového šetření se Centrum pro výzkum veřejného mínění věnovalo otázkám týkajícím se stavu životního prostředí. Respondentům byla nejprve položena obecná otázka na stav životního prostředí v místě bydliště a následně byli dotázáni na konkrétní oblasti, jako je čistota ovzduší, povrchových vod nebo hustota silničního provozu.

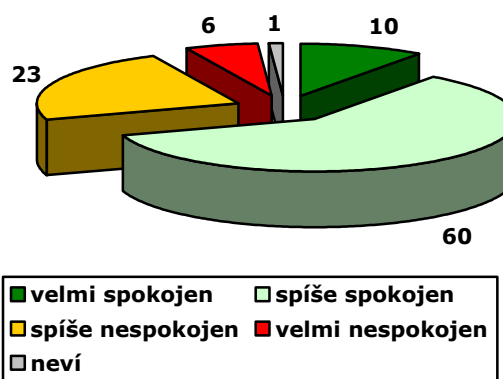
Úvodem byla dotázaným položena otázka mapující spokojenost se stavem životního prostředí v místě bydliště a v České republice¹:

Spokojenost se životním prostředím:

Graf 1: V ČR (v %)

Graf 2: V bydlišti (v %)

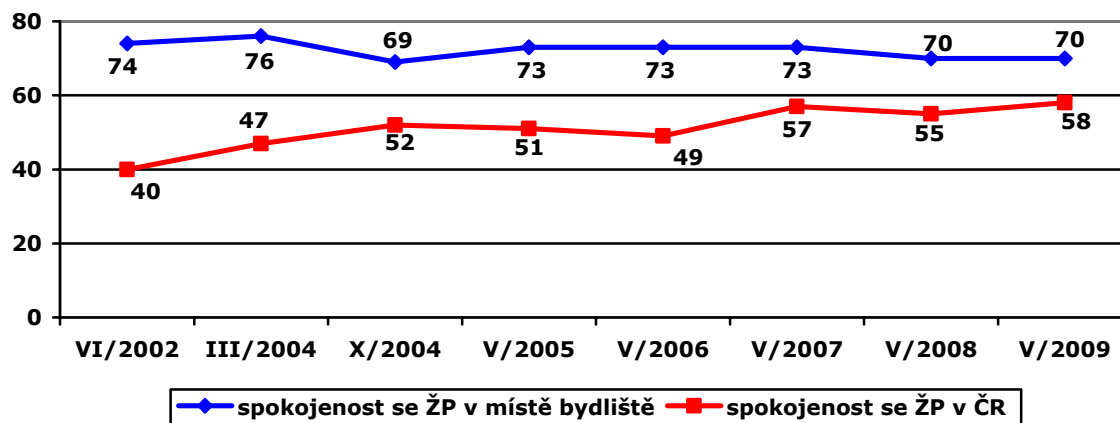
Větší spokojenost panuje se životním prostředím v místě bydliště, kde je spokojených („velmi + spíše spokojen“) 70 % respondentů. Spokojení se životním prostředím v rámci celé republiky čítají pouze 58 %. Odpovědi na obě otázky jsou do značné míry propojené. Ti, kdo jsou spokojeni se stavem životního prostředí v místě bydliště, jsou rovněž častěji spokojeni se stavem přírody v celé republice a naopak. Výsledky odpovídají většině podobných srovnání. Lidé obecně tíhnou k tomu hodnotit lokální podmínky jako lepší.

S kvalitou životního prostředí v bydlišti jsou výrazně spokojenější obyvatelé malých obcí, naopak nejméně spokojení jsou Pražané (52 %).

¹ Znění otázky: „Jak jste spokojen s životním prostředím v naší republice celkově a ve vašem bydlišti?“

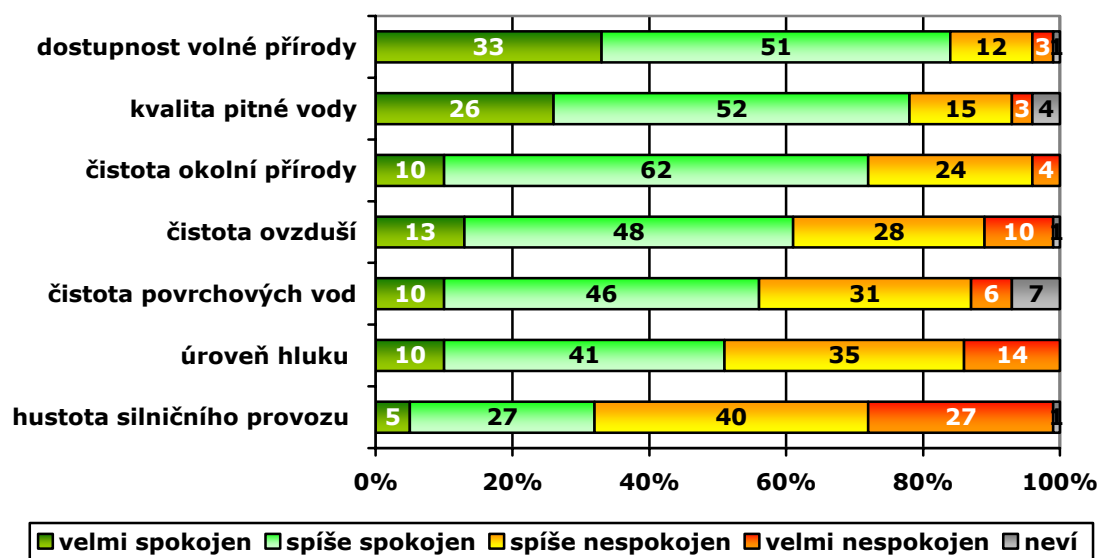
Zatímco spokojenost se životním prostředím v místě bydliště se drží na vcelku konstantních hodnotách, spokojenost se životním prostředím v České republice dlouhodobě roste (viz graf 3):

Graf 3: Spokojenost se životním prostředím v místě bydliště a v ČR (časové srovnání v %)

Další blok otázek se zaměřil na hodnocení vybraných oblastí životního prostředí:

Graf 4: Spokojenost s vybranými oblastmi životního prostředí v bydlišti² (v %)

² Znění otázky: „Nakolik jste v místě Vašeho bydliště spokojen či nespokojen s a) s čistotou okolní přírody, b) s dostupností volné přírody, c) s čistotou ovzduší, d) s čistotou povrchových vod, e) s kvalitou pitné vody, f) s úrovní hluku, g) s hustotou silničního provozu?“

Respondenti deklarují vyšší spokojenost s obecnějšími položkami, jako je dostupnost volné přírody (84 % „velmi + spíše spokojen“), a čistota okolní přírody (72 %). Naopak, tam, kde je předložena konkrétní oblast, je hodnocení kritičtější. Výjimku představuje kvalita pitné vody s níž je spokojeno 78 % oslovených. U dalších položek spokojenost o poznání klesá: čistota ovzduší (61 %), čistota povrchových vod (56 %), úroveň hluku (51 %) a hustota silničního provozu (32 %). U poslední položky výrazně převažují nespokojenci (67 % „velmi + spíše nespokojen“), doprava se tak stala v rámci nabídnutých možností jasně nejhůře hodnocenou oblastí.

Stejně jako v předchozí otázce jsou spokojenější lidé žijící v malých obcích, což se týká prakticky všech oblastí. Z regionů jsou nejméně spokojeni Pražané a v otázce čistoty ovzduší pak také obyvatelé Moravskoslezského kraje (63 % „velmi + spíše nespokojen“).

Tabulka 1: Hodnocení ekologické situace v ČR – časové srovnání (v %)

	2004 březen +/-	2005 květen +/-	2006 květen +/-	2007 květen +/-	2008 květen +/-	2009 květen +/-
hustota silničního provozu					29/70	32/67
úroveň hluku	61/35	60/38	59/40	59/40	49/50	51/49
Čistota ovzduší	68/32	69/30	64/34	63/36	60/38	61/38
Čistota povrchových vod	51/38	54/36	56/36	53/37	54/35	56/37
čistota okolní přírody	74/25	75/24	70/29	72/28	71/28	72/28
kvalita pitné vody	72/25	70/25	72/23	75/22	73/23	78/18
dostupnost volné přírody	86/14	88/11	86/14	85/15	87/12	84/15

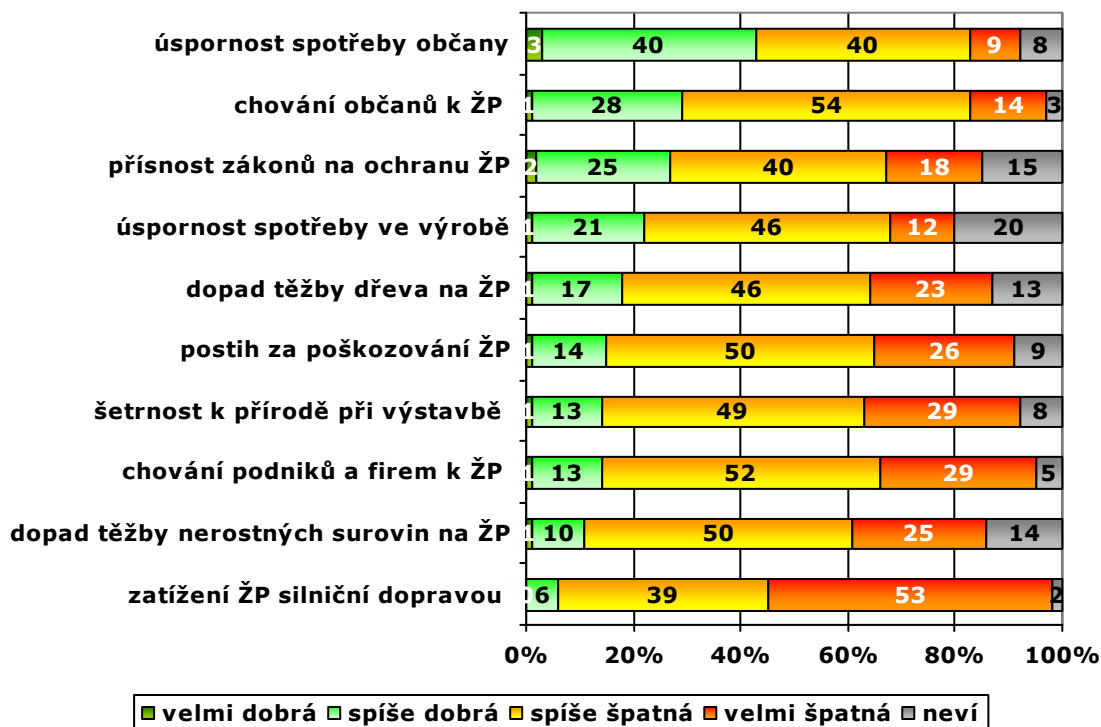
Pozn. 1: Položky v tabulce jsou řazeny sestupně dle podílu negativních odpovědí tzn. „velmi špatná“ + „spíše špatná“ situace v roce 2009.

Pozn. 2: Dopočet do 100 % v jednotlivých polích tvoří odpovědi „neví“.

Žádná z položek nevykazuje zásadní výkyv v hodnocení. K výraznějšímu posunu došlo pouze u úrovně hluku, kde v loňském šetření přibylo nespokojených o deset procentních bodů a následně byl tento posun potvrzen v letošním výzkumu. Dlouhodoběji se rovněž mírně zhoršilo hodnocení čistoty ovzduší. Naopak určité zlepšení vykazuje kvalita pitné vody.

Poslední sada otázek se zaměřila na chování lidí, organizací a státu vůči životnímu prostředí:

Graf 5: Hodnocení ekologičnosti chování³ (v %)

Vztah různých skupin k životnímu prostředí je obecně hodnocen jako špatný a je podružné, zda jde o chování občanů, podniků nebo státu. U všech položek převažuje negativní hodnocení. Relativně nejlépe je tak vnímána úspornost spotřeby občany (43 % „velmi + spíše dobrá“) a chování občanů k životnímu prostředí (29 %). Přísnost zákonů na ochranu životního prostředí považuje za dostatečnou 26 % respondentů, ovšem už jen 15 % se domnívá, že je znečišťování životního prostředí dostatečně postihováno.

Nejhůře oslovení hodnotí šetrnost k přírodě při výstavbě (76 % „spíše + velmi špatná“), chování podniků k životnímu prostředí (81 %) a zatížení životního prostředí silniční dopravou (92 %).

Tabulka 2: Hodnocení ekologické situace v ČR – časové srovnání (v %)

	2002 červen +/-	2004 říjen +/-	2006 květen +/-	2007 květen +/-	2008 květen +/-	2009 květen +/-
chování podniků, firem k ŽP	9/83	14/78	8/84	11/81	9/82	14/81
šetrnost k přírodním plochám při výstavbě	16/63	17/72	13/74	15/72	11/78	14/78
postih těch, kdo poškozují ŽP	10/76	15/75	9/82	12/76	10/79	15/76
chování občanů k ŽP	22/74	27/71	23/74	29/69	25/72	29/68
úspornost spotřeby surovin a energií ve výrobě	16/54	17/59	15/56	13/60	14/59	22/58
přísnost zákonů na ochranu ŽP	24/55	28/57	17/68	22/58	22/59	27/58
úspornost spotřeby surovin a energií občany	37/46	42/47	36/48	40/48	34/52	43/49

Pozn. 1: Položky v tabulce jsou řazeny sestupně dle podílu negativních odpovědí tzn. „velmi špatná“ + „spíše špatná“ situace v roce 2009.

Pozn. 2: V tabulce jsou uvedeny pouze ty položky, u kterých je možné sledovat časovou řadu. Položka „zatížení životního prostředí silniční dopravou“ byla v tomto roce sledována poprvé. V případě „dopadu těžby nerostných surovin na životní prostředí“ a „dopadu těžby dřeva na životní prostředí“ došlo k úpravě znění zmíněných položek.

Oproti minulému roku přibylo pozitivních hodnocení prakticky u všech položek. Nejvíce v případě úspornosti spotřeby energií a surovin a to jak ve výrobě (8 procentních bodů), tak při spotřebě občany (9 procentních bodů). O pět procentních bodů se rovněž zlepšilo hodnocení chování podniků a firem k životnímu prostředí, kvalita zákonů na ochranu životního prostředí a postih těch, kteří přírodu poškozují.

³ Znění otázky: „Jaká je podle Vás situace u nás, pokud jde o:“